

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HELAL AKREDİTASYON KURUMU

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleşmeleri.....	4
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri	4

KISALTMALAR

HAK: Helal Akreditasyon Kurumu

HYS: Harcama Yönetim Sistemi

KBS: Kamu Hesapları Bilgi Sistemi

MYYM: Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği

TKYS: Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Helal Akreditasyon Kurumu kurulmuştur.

Helal Akreditasyon Kurumu (HAK), Türkiye’de helal akreditasyon hizmeti sunma yetkisini haiz tek kurumdur.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 176’ncı maddesinde HAK’ın görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

a. Ülkemizde ve yurt dışında yerleşik helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarına helal akreditasyon hizmeti sunmak, helal akreditasyon ile ilgili kıstas ve tedbirleri belirlemek ve bunları uygulamak.

b. Faaliyet alanı kapsamında, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri nezdinde Türkiye’yi temsil etmek, bunlara üye olmak, yönetimlerinde görev almak veya bu kuruluşların merkezi olarak hizmet vermek, ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmalarını imzalamak, akreditasyon kuruluşları ve akreditasyon kuruluşu bulunmayan ülkelerdeki helal akreditasyon ile ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurmak, iş birliğinde bulunmak.

c. Helal akreditasyon konusunda her türlü bilimsel ve teknik incelemeleri gerçekleştirmek, helal akreditasyonun önemini artırıcı faaliyetler yapmak, bu kapsamda eğitim vermek, araştırma ve yayın yapmak veya yaptırmak, ulusal ve uluslararası kongre, seminer ve benzeri toplantılar düzenlemek.

d. Kurumun faaliyetlerinin icrası için hizmet almak, taşınır ve taşınmaz satın almak, yaptırmak, satmak, kiralamak.

e. Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

HAK; ilgili mevzuat uyarınca bir ürüne, hizmete, kişiye ya da sürece ilgili ulusal ve uluslararası normatif kurallar uyarınca helal uygunluk işareti/sertifikası tertip etme işlemi olarak tanımlanabilecek helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerini hiçbir surette icra etmemekte, helal uygunluk değerlendirme hizmeti sunan bir kuruluştaki hissedar olamamakta ve bu kuruluşlara danışmanlık hizmeti vermemektedir.

Bu bağlamda HAK, herhangi bir ürüne ya da hizmete ‘helal’ uygunluk sertifikası düzenlememekte, bahse konu sertifikalandırma faaliyetlerini yürüten helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarını ilgili uluslararası standartları esas alarak denetlemekte ve akredite etmektedir.

HAK’ın kendisine başvuran bütün kuruluşları akredite etme gibi bir misyonu mevcut bulunmayıp ilgili normatif kurullarla belirlenmiş gereklilikleri eksiksiz bir şekilde karşılayan ve gerçekleştirilen kapsamlı saha denetimleriyle HAK’a bu yöndeki yetkinliğini gösterebilen yerli ve yabancı kuruluşlar akredite edilmektedir.

Temel itibarıyla gıda, yetiştiricilik ve kozmetik gibi farklı ürün ve hizmetleri helal olarak belgelendiren yurtiçinde ve yurtdışında yerleşik kuruluşlara helal akreditasyon hizmeti sunan HAK, zaman içerisinde farklı helal uygunluk değerlendirme alanlarına yönelik hizmet kapsamını genişletmiştir. Bu çerçevede HAK, helal uygunluk alanında görev yapabilecek kişileri belgelendiren kuruluşlar ile yine bu alanda sıklıkla kullanılan deney faaliyetlerini gerçekleştiren laboratuvarları da denetleyerek akredite etmektedir. HAK’ın, helal alanındaki uluslararası standardizasyon çalışmaları çeşitlendikçe daha fazla sayıda helal uygunluk değerlendirme alanına yönelik akreditasyon hizmeti sunması beklenmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ticaret Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olan HAK’ın organları; 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 177’nci maddesinde Yönetim Kurulu, Danışma Kurulu ve Genel Sekreterlik olarak belirlenmiştir.

Yönetim Kurulu, Kurumun karar organıdır. Yönetim Kurulu, Başkan ve dört üye olmak üzere toplam beş üyeden oluşmaktadır. Kurumu Başkan temsil eder. Bakan tarafından Başkanın yokluğunda Kurumu temsil etmek üzere Yönetim Kurulu üyeleri arasından Başkanvekili atanır. Başkan hariç Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri üç yıldır ve görev süresi biten Yönetim Kurulu üyesi tekrar atanabilmektedir.

Danışma Kurulu; Bakan tarafından belirlenen bakanlık temsilcileri ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 179’uncu maddesinde sayılan paydaşlardan oluşmaktadır. Danışma Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıl olup, görev süresi biten üyeler tekrar bildirilebilmektedir. Danışma Kurulu üyeliklerinden birinin boşalması hâlinde, kalan süreyi tamamlamak üzere ilgili kurum veya kuruluş tarafından otuz gün içerisinde yeni temsilci bildirilebilmektedir. Yönetim Kurulu Başkanı, Danışma Kurulu toplantılarına da başkanlık etmekte ve yılda en az bir kez toplanmaktadır.

Genel Sekreterlik, Genel Sekreter ile Genel Sekretere bağlı müstakil daire başkanlıklarından oluşmaktadır.

Genel Sekretere bağlı hizmet birimleri; Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı, Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanlığı ile Personel ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'dır.

Kurumda 31.12.2022 tarihi itibariyle sürekli işçiler ve geçici görevlendirmeler dahil toplam 52 personel görev yapmakta olup, bunların 45'i kadrolu 7'si ise geçici görevlidir.

1.3. Mali Yapı

HAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli (II) sayılı Cetvelde Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında yer almaktadır. 7344 sayılı 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun eki cetvellerinde gösterildiği gibi Hazine yardımı almaktadır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 176'ncı maddesinin 5'inci fıkrasında Kurumun gelir kaynakları;

- Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- Akredite kuruluşlardan alınacak yıllık akreditasyon kullanım ücreti,
- Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler,
- Kurumun tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkilemeyecek her türlü yardım, bağış ve sair gelirler,
- Diğer gelirler

şeklinde sayılmıştır.

Kuruma 2022 yılı içerisinde Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 9.390.000,00 TL, 7414 sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu İle Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2.441.340,00 TL, likit karşılığı ödenek kaydı ile 763.900,00 TL ödenek eklenmiş ve yedek ödenekten 1.073.000,00 TL olmak üzere (yıl içindeki ekleme ve düşmeler dahil) toplam 13.668.240,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu ödeneğin 12.248.166,00 TL'lik kısmı yıl içinde kullanılmıştır.

Kurum 2022 yılı bütçesinin 12.248.166,00 TL'si yıl sonu itibariyle kullanılmış olup, bu miktarın; %99,58'lik gerçekleşme payı ile 8.359.233,00 TL'si Personel Giderlerine, %93,98'lik gerçekleşme payı ile 1.247.573,00 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi

Giderlerine, %76,02'lik gerçekleşme payı ile 2.120.757,00 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, %67,67 'lik gerçekleşme payı ile 105.570,00 TL'si Cari Transferlere, %41,50'lik gerçekleşme payı ile 415.032,00 TL'si sermaye giderlerine aittir. Ekonomik sınıflandırmaya göre 2022 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 99,58 ile Personel Giderlerinde, en düşük gerçekleşme oranı ise Sermaye Giderlerinde olmuştur.

Tablo 1: 2022 Yılı Bütçe Ödenekleri ve Bütçe Gider Gerçekleşmeleri

Ekonomik Kod	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcama (TL)	Harcama Oranı (%)	Toplam Harcama İçindeki Payı (%)
01	Personel Giderleri	5.212.000,00	8.394.860,00	8.359.233,00	99,58	68,25
02	Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Giderleri	816.000,00	1.327.480,00	1.247.573,00	93,98	10,19
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.294.000,00	2.789.900,00	2.120.757,00	76,02	17,31
05	Cari Transferler	68.000,00	156.000,00	105.570,00	67,67	0,86
06	Sermaye Giderleri	1.000.000,00	1.000.000,00	415.032,00	41,50	3,39
TOPLAM		9.390.000,00	13.668.240,00	12.248.166,00	89,61	100

Kurumun 2022 yılı içerisinde 1.712.603,00 TL Teşebbüs ve Mülkiyet Geliri, 9.246.340,00 TL Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, 32.321,00 TL Diğer Gelirler kaleminden olmak üzere toplam 10.991.264,00 TL gelir kaydedilmiştir. 2021 yılından devreden nakit tutar 1.617.565,00 TL ile 2022 yılı içerisinde toplam 12.608.829,00 TL gerçekleşme olmuştur.

Kurumun 2022 yılı Net Finansman tahmini 100.000,00 TL, gerçekleşme ise 763.900,00 TL olmuştur.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Gelir Tahminleri ve Bütçe Gelir Gerçekleşmeleri

Ekonomik Kod	Açıklama	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşme (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	476.000,00	1.712.603,00
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	8.807.000,00	9.246.340,00
05	Diğer Gelirler	7.000,00	32.321,00

Toplam	9.290.000,00	10.991.264,00
2021 Yılından Devreden Kullanılabilir Nakit Tutar	-	1.617.565,00
Genel Toplam		12.608.829,00

2022 yılında Hazine yardımları dahil 10.991.264,00 TL ile 2021 yılından devreden nakit tutarı 1.617.565,00 TL ile toplam 12.608.829,00 TL bütçeye gelir kaydedilmiş, bahse konu gelirlere 12.248.166,00 TL harcama yapılmıştır.

2022 yılında Kurumun, Net Faaliyet Geliri 12.079.735,80 TL, Net Faaliyet Gideri 12.878.181,32 TL, İade miktarı ise 15.471,45 TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılı Olumsuz Faaliyet Sonucu -813.916,97 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

HAK, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli (II) Sayılı Cetvelde Özel Bütçeli Diğer İdareler arasında yer almaktadır. Kurum muhasebe kayıt ve işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne (MYMY) tabi olarak yürütmektedir.

Genel bütçe içinde yer alan ve diğer kamu kurumlarınca da kullanılan Muhasebe Bilişim Sistemi, Kamu Hesapları Bilgi Sistemi (KBS), e- Bütçe Sistemi, Harcama Yönetim Sistemi (HYS) ve Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS) kurum tarafından da kullanılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetimin bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli .

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi

kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim

prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini, iç kontrolle ilgili mevzuat ve Helal Akreditasyon Kurumu 2022-2023 İç Kontrol Uyum Eylem Planı çerçevesinde oluşturmaya çalışmaktadır. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik çalışmalar devam etmekle birlikte 2022-2023 İç Kontrol Uyum Eylem Planı kapsamında Risk Değerlendirme ve Yönetim sisteminin oluşturulması planlanmaktadır. Ön mali kontrol sistemi,

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirme sonuçları 2022-2023 İç Kontrol Uyum Eylem Planının uygulanması sonucunda raporlanacaktır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Helal Akreditasyon Kurumu 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>